

Rizika vládního pozměňovacího návrhu č. 762 k novele Zákona o podpoře bydlení

13. 4. 2026

Autor: Mikoláš Opletal z Platformy pro sociální bydlení

Tento dokument slouží k objasnění možných rizik, která Platforma pro sociální bydlení vnímá u předloženého [pozměňovacího návrhu č. 762 k novele Zákona o podpoře bydlení](#).

Na úvod je vhodné říct, že nejsme kritičtí ke všem změnám, které se v zákoně mohou dít, a je veskrze legitimní, že nová vláda chce zákon změnit tak, aby více odpovídal jejím prioritám v oblasti politiky bydlení.

Současně navrhované úpravy ale povětšinou směřují k dalšímu zúžení cílové skupiny a k přesunu odpovědnosti za realizaci zákona pryč od obcí, které mají být za řešení bytové politiky na svém území zodpovědné.

Shrnutí pozměňovacího návrhu

- 1) Většina dosavadních pravomocí a odpovědností kontaktních míst pro bydlení se přesouvá na Úřad práce. Konkrétněji to znamená: Zápis a vyhodnocování žadatelů o podpůrná opatření v bydlení, kontrolu bytů v systému, a tím pádem i v zásadě rozhodování o celém systému bydlení s garancemi, podporovaného obecního bydlení i asistence v bydlení.
- 2) Kontaktní místa pro bydlení budou v systému nově hrát roli poradenských míst bez konkrétních nástrojů, jak pomoci, a budou zodpovědná za koordinaci jednotlivých aktérů v systému.
- 3) Ruší se předchozí příjmový test a nahrazuje se novým, který je ale přísnější, než ten předchozí.

4) Úřad práce má možnost při situacích hodných zvláštního zřetele poskytnout pomoc v bydlení i osobě, která nesplňuje běžná přísná kritéria. Některé cílové skupiny mají příjmový limit benevolentnější, i když stále nepřilíš vysoký (trojnásobek životního minima).

Nejkritičtěji vnímáme bod 3, kterému tak bude věnováno nejvíce prostoru.

K bodu 1 a 2

- Vítráme rozšíření kontaktních míst pro bydlení zpět na všech 205 ORP, jak bylo v zákoně původně zamýšleno. Pokud přeskupení agendy zároveň povede k jejímu zafinancování, je to dobře, protože současná praxe, kdy obce dostaly povinnosti bez zdrojů, vedla spíš k jejich frustraci a neochotě se zapojovat do systému.
- Úřad práce je zároveň v tuto chvíli zásadně přetížen přechodem na novou dávku státní sociální pomoci (DSSP). To dokládá zkušenost sociálních služeb, které konzultačně a metodicky sdružujeme v rámci adaptace na novou změnu. Sociální služby a jejich klienti se potýkají s dlouhými termíny odpovědí a častými chybami při vyhodnocování žádostí ze strany Úřadu práce. To je při takto rozsáhlé dávkové reformě pochopitelné, ale máme zásadní obavy z přidávání celé nové agendy úředníkům a úřednicím, kteří jsou již nyní přetížení.
- Úředníci a úřednice Úřadu práce navíc obvykle nemají odborné zázemí v sociální práci. Budou se tedy muset novou agendu ještě doučovat a osvojit si přístupy a metody, které zahrnuje řešení bytové nouze těch nejzranitelnějších.
- Celkově se dá říct, že pro veřejný sektor nevidíme v opatření ani finanční, ani personální úsporu. Ačkoliv Úřad práce pokrývá území ČR kvalitní sítí pracovišť a řada z nich dělá dobrou klientskou práci, nemáme důvěru v jejich zvládnutí agendy na úrovni, které měla dosahovat kontaktní místa pro bydlení na obcích.

K bodu 3 a 4

Nový příjmový limit sice není stoprocentně závazný a umožňuje v jednotlivých případech lepší flexibilitu, než nabízel zákon doposud, je ale zároveň nastavený ještě o poznání přísněji než jeho předchozí podoba. Prakticky to znamená, že podporu v bydlení nemůže získat téměř nikdo, kdo nebude uznán jako případ hodný zvláštního zřetele. To je silně nesystémové.

Nový příjmový test je teď velmi jednoduchý. Tím se liší oproti původnímu, velmi složitému příjmovému testu. Celkové příjmy domácnosti zkrátka nesmí přesahovat 1,6násobek částky životního minima, aby mohla být domácnost zapsána do systému podpory.

Pro představu uvedeme několik případů. Ale i následující tabulka částek životního minima napoví, o jakých celkových příjmech je zhruba řeč:

Životní minimum od 1. 10. 2026	
Jednotlivec	5 500 Kč
První osoba ve vícečetné domácnosti	5 000 Kč
Osoby od 15 let, které nejsou nezaopatřeným dítětem	3 750 Kč
Dítě do 6 let	2 480 Kč
Dítě od 6 do 15 let	3 050 Kč
Dítě od 15 do 26 let	3 490 Kč

Neprůchozí příjmový test

- Jednotlivec, který má celkový příjem nad 8 800 Kč, neprojde testem – to je hranice na úrovni cca 46 % minimální mzdy. Důležité je zmínit, že testem neprojde nejspíš ani jeden starobní důchodce v ČR – minimální důchod je totiž 9 800 Kč.
- Samoživitelka s dítětem s celkovým příjmem nad 12 880 Kč neprojde testem.
- Rodina otec, matka + dvě děti neprojde testem od příjmu 23 760 Kč (Ale je to domácnost se dvěma dospělými a dvěma dětmi, tzn. musí pracovat jen jeden z nich a za minimální mzdu, aby prošli.)

Zacílit na nejchudší lidi s nejnižším až nulovým příjmem by mohlo dávat smysl. Ti ale ve většině případů zákonem také nebudou podpořeni, i když mají nejnižší možný příjem – 0 Kč měsíčně.

V jiné části zákona, konkrétněji v § 85 odst. 1 písm. c), je totiž popsáno, že aby mohlo být zabydlení domácnosti v bytě podpořeno příspěvkem, musí domácnosti po zaplacení nájmu zůstat příjem ve výši nejméně životního minima. Ten ale domácnosti bez pracovního příjmu (srov. výše) nezbyde. Domácnosti tedy bydlení nikdo neposkytne, protože by potenciální poskytovatelé nedostali příspěvky, ze kterých by hradili správu bytu.

Existuje tedy:

- Horní strop **celkových** příjmů na úrovni 1,6násobku životního minima. (Ten je možný prominout skrz zvláštní zřetel.)
- Spodní strop **zbytkových** příjmů na úrovni životního minima. (Ten není možné prominout)

Mezi těmito dvěma stropy je jen velmi úzká skupina lidí. Odhadujeme, že zákon by takto byl schopný podpořit pouze jednotlivce a malé domácnosti ve specifických městech ČR s nízkou hladinou nájmu, přičemž tato skupina nejspíš bude zahrnovat pouze vyšší jednotky tisíc osob v celé ČR. Plus případy hodné zvláštního zřetele, které ale nebudou aplikovatelné na nejchudší lidi ve společnosti, protože spodní strop je neprominutelný.

Co s tím?

Nejlepším řešením by bylo neschvalovat celý pozměňovací návrh, protože jeho nevýhody převyšují možné přínosy.

Existují ale úpravy parametrů, které hlavní problémy vyřeší:

Zvýšit horní příjmový strop

Ačkoliv není jediným závazným vodítkem, až příliš mnoho lidí se bude dostávat do situace, kdy se spoléhá na individuální posouzení potřebnosti úředníkem nebo úřednicí. Ideální strop je na úrovni 30 000 Kč hrubého měsíčního příjmu, silně nedoporučujeme mít strop nastavený pod úroveň minimální mzdy, může pak totiž motivovat k práci načerno.

Snížit spodní příjmový strop

Ať je platný záměr, že nejprve zákon pomůže těm nejzranitelnějším. Lidé z ubytoven nebo z ulice nutně nepotřebují, aby jim zbylo celé životní minimum po zaplacení nájmu. V sociálních službách máme velmi rozšířenou praxi se situací, kdy domácnosti zbydou po zaplacení bydlení jen pár tisíc Kč, ale bydlení je pro ně natolik prioritní a zásadní, že to zvládnou a sociální služby jim pomůžou například skrze potravinové banky, charitativní ošacení a podobně. Nabízelo by se existenční minimum, ale to není možné počítat na celou domácnost a také nezohledňuje děti. **Doporučujeme tedy částku 0,5násobku životního minima, abychom nasimulovali existenční minimum pro celou domácnost a děti.**